

„SZTÁLINGRÁDI CSATA“

Evszázadok történelmének kulcsa, fordulópontja, Sztálingrád hősi védelme. Ennek a hősi küzdelemnek emlékét a munkásoszály és az egész haladó emberiség szívébe zárta. Ez a csata döntő fordulatot hozott, megváltoztatta a háború menetét. Ettől a fordulattól kezdve Sztálin elvtárs diktálta az események törvényeit, a történelem legnagyobb fasiszta serege súlyos veszteség és vereség közben, csúfosan takarodott a szovjet földről.

A Sztálingrádi csata, amely mind erőben, mind időtartamában felülmúl minden eddigi csatát, a szovjet társadalom erőpróbája volt. Sztálingrád győzelme, a Vörös Hadsereg, a sztálini hadvezetés és a szovjet nép győzelme volt a fasiszta hordák ereje felett.

Hier Németországa a Szovjetunió ellen 1941 június 22-én megindította a támadást. Váratlanul és hirtelen módon szétverte a közle és a Szovjetunió között 1939-ben kötött megemlékezési egyezményt, nem törődve azzal, hogy Németországot az egész világ támadó felének fogja tartani. A Szovjetunió a ráerőszakolt háború következtében élet-halál tusába szállt legádázabb, legállokabb ellenségével: a német fasiszmussal. A szovjet csapatok hősiességgel harcoltak a harcokosokkal és repülőgépekkel állandóan felfegyverzett ellenség ellen. A Vörös Hadsereg és a Vörös Hősi Hadsereg hatalmas nehézségek leküzdve, önfeláldozóan harcol minden talpalatnyi szovjet földről.

A helyzet 1942 nyarán vált a legfeszültebbé. A támadó németék, élén Paulusz vezérezredessel, átkelt a Donon és egyenesen Sztálingrádnak vette az irányt. A világ szabadság szerető népeinek szívét aggódó félelem szorította össze. Mindenki érezte, Sztálingrádnak nem szabad elvesznie, mert ez egyenlő lenne a pusztulással.

Sztálin elvtárs ekkor felemelte a helyzetet, a németek célját és támadási irányát. Látta, hogy a németek mindent elkövetnek azért, hogy megszeressék maguknak Sztálingrádot, de látta azt is, hogy a szovjet nép és a Vörös Hadsereg van olyan erős, hogy feltartóztassa ezt a hódító rablóbandát és kiűzi a szovjet földről. 1942 október 5-én Sztálin elvtárs kiadta a parancsot a Sztálingrádi arcvonal parancsnokának: — „Kövelem, hogy Sztálingrád védelmére megtegyen minden intézkedést. Sztálingrádot nem szabad az ellenségnek átengedni.“

Sztálingrád falánál megkezdődött a háború történetének legnagyobb csatája. A Vörös Hadsereg hősiességgel védte a Sztálin nevet viselő híres volgai várost. De résztvevő a harcban minden egyes Sztálingrádi dolgozó is. A Vörös Hadsereg nem tudott volna egyedül győzni, hanem lett volna ott mellette a szovjet nép, amely a gyárakban, bányákban, a vasutaknál és a mezőgazdaságban példásan megállta a helyét és minden erejét a háború győzelmes befejezésére összpontosította. A harc kellos közepén a Sztálingrádi arcvonal katonái, parancsnokai és politikai megbízottai levelet intéztek Sztálin elvtárhoz.

Ennek a levélnek minden egyes szava szinte esküvésként hangzott: „Hadi zászlaink előtt, egész Szovjetország színe előtt esküszünk, hogy nem fogunk szégyent hozni az orosz fegyverek dicsőségére, harcolni fogunk a végső lehetőségig. A Te vezetésed alatt győzték apáink a carinai csatában, a Te vezetésed alatt győzni fogunk most is a Sztálingrád alatti nagy viadalban.“

Sztálin elvtárs felhívására és — Az Orvosságügyi Szakszervezet ma estére hirdetett szakszülés elmaradt és januárban, később meghatározott időpontban tartja meg. Orvosságügyi Szakszervezet.

a Sztálingrádi arcvonal esküje re megmozdult a nép. Megszületett a jelszó: „Elvtársak, nem adjuk fel a várost!“ Ezután a Nagy Októberi Szocialista Forradalom jelenetei elevenedtek meg újra. A munkások, parasztok ezrei ragadtak fegyvert és láttak a sáncmunkához. A helyzet szinte a borotva élen táncolt, a segítség egyetlen percet sem késleltet.

Az ostrom elképzelhetetlenül súlyos volt. A németek állandóan támadtak, erős harcot kellett vívni minden egyes házért, minden talpalatnyi földről. Ilyen hősiességgel csak a szovjet nép vihetett véghez, amelynek szervezője és lelkesítője nagy Párjuk, a Bolsevik Párt volt. Ez a Párt volt az, amely egy közös cél felé irányította a szovjet népet minden erőfeszítésével, minden erejével. Ebben az időben a Párt még jobban összeforrt a néppel, még szorosabb kapcsolatot épített ki a dolgozók széles tömegeivel.

A „Sztálingrádi csata“ című film a hazaszeretet, bátorság, hősiesség, önfeláldozás eposza. Bemutatja a szovjet ember szeretetét, ragaszkodását a szocialista hazáért és ádáz gyűlöletét a fasiszmus ellen.

A film középpontjában Sztálin alakja áll. Különböző oldal-

akról mutatja be a film a világ dolgozóinak nagy vezérét. Látniuk ott a tábornokai között, halljuk nyugodt hangját, amint kiadja az utasításokat, de megismerjük őt a pihenés óráiban is „Örülök Neked“ — mondja régi barátjának. — Mi is örülünk Neked — hangzik a válasz és ebben az egész szovjet népnek, a világ minden dolgozójának érzelmei nyilvánulnak meg, akik számára Sztálin élete a legdrágább.

Alexej Gyikij (Sztálin alakítója) a legmagasabb művészi teljesítménnyel hozza közénk Sztálin alakját. Szinte úgy érezzük, amikor a filmet nézzük, hogy Sztálinnal beszélünk, közvetlen emberi kapcsolatba kerülünk vele. A film jeleneteiről még sokáig fogunk beszélni. Csukov tábornokról, akinek jelszavát híven teljesítik a védők: „A gárda meghal, de nem adja fel a várost.“ A hősi erőfeszítés és sok áldozat nem volt hiábavaló: a sztálini hadvezetés és a szovjet nép ereje megverte a német fasiszmus erejét és felmorzsolja azt. A sorsdöntő ellentámadás pillanatában ér véget a film, mégis teljes az, amit nyújt. A csatát Sztálin hadtudománya és a védők példátlan hősiessége győzelemre vitte.

A szovjet tudósok példája nyomán...

TAPASZTALATCSERE

a „Bólyai“ Intézet tudósai és a szegedi üzemek dolgozói között

A küszöbön álló öt éves tervünk sikeres végrehajtásában mostani agrárpárti országunk ipari agrár-országá váló változtatásában Pártunk a néphez hű tudósainkat is hatalmas feladat elé állította. Ezt a feladatot örömmel és készséggel vállalták. Igyekeznek megtalálni helyüket a munka frontján és a szovjet tudósok példáját követve megteremtteni saját maguk és valamennyi dolgozó társuk jólétét. Nagy segítséget kell nyújtaniuk majd az újabb, bonyolult ipari és mezőgazdasági gépek megismerésében a szegedi textil kombináthoz és a mohácsi acélművekhez hasonló gyárakban felépítésében. A Magyar Tudományos Akadémia tagjai, közöttük a szegedi tudósok is, dicsőítségnek és megtiszteltetésnek tekintik ezt a feladatot. Példaképüknek tekintik tudományos kutatóink Davidovot, a nagy szovjet atomfizikust, aki több ezer társával segít a szovjet népnek átalkítani a természetet, virágzó termőföldet varázsolni az eddig hasznavehetetlen vidékeken. Hogy ez mennyire így van, elég felhoznunk a Turgaj-kapunak az atomerővel való felrobbantását,

Megoldódnak a Magyar Kender problémái

Bólyai Intézet 26 matematikusa és fizikusa az első ilyen látogatást az elmúlt héten az Új-szegedi Magyar Kenderben tette. Örömmel és szeretettel fogadták őket a dolgozók, a kérdések sokaságát vetették fel.

Elsőnek az itt készülő vízhatlan ponyvák tökéletesítéséről esett szó. Hogyan lehetne még tökéletesebb vízhatlan árut előállítani? Arra kértek tanácsot a dolgozók, hogyan állítsák be a gépház részéről elhasznált beraktatót a kenderrost szálak tömítésére?

Fodor Gábor professzor vállalta, hogy az ehhez szükséges új eljárásokat rövid időn belül kidolgozza.

Még ebben az évben is a Magyar Kenderben csak a nyári hónapokban foglalkozhattak tömeges kenderáztatással. A Bólyai János Intézet tudományos dolgozói most kutató munkát kezdenek ebben az irányban, hogy a szabadtéri kenderáztatás téli időszakban is különböző tudományos eljárásokkal lehetővé váljék.

Nagy probléma volt a füstgáz jó felhasználása is. Az volt a kérdés, hogy nyersanyagszáritásra,

amellyel a szovjet tudósok bebizonyították az egész haladó emberiség előtt, hogy békét és jólétet akar a szovjet nép. Nem újabb, még az eddigieknél is borzasztóbb háborúnak a kirobbantására és végrehajtására használják fel vívmányaikat, hanem saját jólétük és a békeszerető dolgozók érdekébe állítják azokat.

A magyar tudományos dolgozók a múltban és még a felszabadulás utáni években is nagyrészt elszigetelve éltek a dolgozóktól. El sem tudták sokan képzelni, hogyan kell munkájukat úgy megszervezni, hogy abból az elméletnek és a gyakorlatnak olyan csodálatos egysége keletkezzen, mint a Szovjetunióban. De ma már ez nem így áll. Bebizonyítják a szegedi Bólyai János matematikai társulat dolgozói is, akik már megtalálták az utat, melyen eljutnak majd feladatuk sikeres végrehajtásához. Eddig már négy szegedi nagyüzemet látogattak meg. Részletesen foglalkoztak a termelés emelésének problémáival, a minőségi munka fokozásával segítették az újító dolgozóknak.

vagy a víz előmelegítésére használják fel ezt? Melyik eljárás a kifizetőbb? Csak kisideig volt a Magyar Kenderben vitás ez a kérdés, mert a tudományos dolgozók rövid számításokkal meg a helyszínen megadták a feleletet: sokkal nagyobb önköltségek csökkentését érhet el az üzem, ha ezt a gázmennyiséget vízmelegítésre használja fel.

Együttműködnek a tudósok és az üző

A Szegedi Kenderben sem járta hiába. Itt a porészívő készülékek tökéletesítése foglalkoztatta őket. Ennek érdekében is részletes laboratóriumi munkához kezdtek. Az a céljuk, hogy folszámolják végre ebben az üzemben is az úgynevezett „kenderlázat“. Ugyanis, ha egy új dolgozó került az üzembe, az első évben sokszor 38–39 fok láza is volt a szokatlan rossz levegő következtében.

Az egyik munkásújtó is kérte segítségüket. Olvan fonórsót akar szerkeszteni, amely egyetlen műveléssel nemcsak megfontja a kendert, hanem orsózza is. Ez a rendkívül érdekes dolog már nemcsak ezt az egy dolgozót fog-

Sztálini munkafelajánlás keretében rendezte meg hangversenyt a Szegedi Filharmóniai Zenekar

A Magyar Dolgozók Pártja Nagyszegedi Pártbizottsága segítségével nemrég alakult Filharmóniai Zenekar vasárnap rendezte második hangversenyét, amelyen a hallgatókat igen gazdag zenei anyaggal ismertette meg.

Beethoven Egmont nyitányában határozottan elevenedtek meg Egmont Lamoral, a holland szabadsághős története, akit a XVI. századi feudális reakció törbe-
csalt és megölt.

Haydn Uszodab-szimfóniája a bécsi klasszicizmus értékes alkotása. Haydn művészete igen jellemző a logikus zenei gondolkodás és a népi, a népies témákból való zenei építkezés miatt. De a népi témák zenei alkalmazásánál Haydn idejében egyáltalán nem volt olyan nagy sikere, mint ahogy azt ma feltételezzük. Kritikusai sokszor neveztek művészetét olcsó vásári bohóckodásnak, nem méltányolták különösképpen azt, hogy népi témák alkalmazásával frissítette fel muzsikáját.

Mozart gazdag zeneiséggel esdúrt kiírversenyét Konti Izidor úsz, a zenekar kifűnő kűrtőse szépen, művészi elmélyüléssel játszotta.

Borodin, a multszázadi orosz zene egyik kiválóságának műve,

a középzásiai pusztai reális festőiséggel elevenedett meg a zenekaron. Egy középzásiai zseppe csendjé; felveri a közelgő karaván zaja, éneke. A karaván eltávolodik és a zene is szertefoszlik. Az orosz népdal-éneklációt mutató alkotás hatásosan a szerző nagy tájfestő ábrázolási érzékét dicsérve nyújtotta egy exotikus táj hangulatvilágát.

Igen értékesnek tartjuk Barók Béla Parasztdalok című kompozícióját, amellyel a zenekar hangversenyt zárta. A mű bevezető része, a ballada, sejtelmesen, drámai kiemelésekkel meséli el egy magyar parasztlány, Angyali Borbála szomorú történetét. A „Parasztdalok“ tulajdonképp egy csomó ismert és szép magyar népdal zenekari foglalatát jelenti. Szellemes hangszerelésben elevenedett meg a néptánc, a dudaszó a zenekaron, jókedvet, derűt árasztva, a magyar nép kifogyhatatlan életerejét tükrözve és azt bizonyítva, hogy az igazi muzsika csak kultúránk kiapadhatatlan erőforrására, a népzene épülhet.

Tornyos György karmester fiatalos igyekezetével és lendülettel készítette elő a hangversenyt. Ha kisebb kifogásokkal találunk is a zenekar játékában, azt annak kell tulajdonítanunk, hogy egy fiatal, alig ötéves zenekar van, amely számára nagy feladatot jelentett egy ilyen komoly műsor művészi megoldása.

Lényegesebb kérdés azonban az a részvétlenség, amelyet a hangverseny iránt tanúsított a különben zenét szerető szegedi közönség. Alig volt tele néhány széksor és seholsem láttuk a zene iránt érdeklődő dolgozóinkat sem. Igaz, gyenge volt a Filharmóniai Társaság propagandája és a koncert ideje sem volt a legszerencsésebb, mert közvetlen a nagy sztálini ünnepek előtt rendezték, amikor a kulturális munkába bekapcsolódó dolgozóink más irányban voltak elfoglalva.

De a részvétlenség, a zenekar tömegnépszerűségének okait első sorban abban jelölhetnénk meg, hogy a zenekar gazdátlan. Ezért nincs megfelelő kapcsolata a tömegekkel. A multikori hangversenyt, a Magyar-Szovjet Társaság zenekara rendezte, most legújabbban a szakszervezetekhez csatlakozott, következő hangversenyt talán ismét másik tömegszervezet keretében adja. Bizonyára bölcs megfontolások vezették a Népművelési Minisztériumot, amikor a zenekart a Magyar-Szovjet Társaságtól elválasztotta. Annyi biztos: ez a zenekar, amelyet a Nagyszegedi Pártbizottság lelkes szegedi zenei szakemberek segítségével hívott létre, most gazdátlan, nem áll egyetlen szervezettel, vagy intézménnyel sem szoros kapcsolatban, légúrs térben mozog, támogatást, iránymutatást sehonnan nem kap s így fennáll annak a veszélye, hogy elszigetelt lesz elszakad a tömegektől. Ha pedig ez bekövetkezik, akkor a zenekar nem tudja megvalósítani a maga elé tűzött szép célkitűzéseit, a dolgozók széles tömegeivel megismertetni az értékes zenei alkotásokat és egy haladó szocialista zenei feladatot kialakítani!

Király J.

A Nyomda- és Papiripari Dolgozók

Szakszervezetének szegedi kerülete vasárnap műsoros estét rendezett. Ezalkalommal mutatkozott be a Dalmazszi- és Nyomda Nemzeti Vállalat népi táncosportja. A műsorban Tili Árnád és Balogh József né szavalattal, Zalahegyi Lajos és Bodolai György gitárszámokkal, Bene Gyula, Balogh József, Tili Árnád, Méhes György és Vörös István pedig egyfelvonásos jelenetekben szerepeltek. A szakszervezet énekkara mozgalmi dalokat énekelt.

Cs. J.